

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»
Кафедра цивільно-правових дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 31. Господарське право

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Освітня програма: «Менеджмент організацій»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Рівне – 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Господарське право» для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра за освітньою програмою «Менеджмент організацій» зі спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

Розробник: кандидат юридичних наук, доцент Дума В.В.

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін.

Протокол від «27» 08 2020 р. № 1.

Завідувач кафедри

цивільно-правових дисциплін

Мисурець В.Ю.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «Менеджмент організацій»

Гарант освітньої програми

к.е.н., доц. Никончук В.М.

Схвалено навчально-методичною комісією юридичного факультету.

Протокол від «28» 08 2020 р. № 1.

Голова навчально-методичної комісії

Оверчук О.В.

© Дума В.В., 2020 рік

© ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені

академіка Степана Дем'янчука», 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	<u>Обов'язковий компонент освітньо-професійної програми</u>	
	Спеціальність 073 «Менеджмент»		
Змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма «Менеджмент організацій»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90		3-й	3-й
		Семестр	
		5-й	5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Лекції	
		20 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	74 год.
		Вид контролю: <u>залік</u>	

2. Мета навчальної дисципліни

Процес навчання бакалаврів з менеджменту повинен включати формування знань та навичок у сфері управління людьми та організаціями, а також вмінь щодо своєчасного прийняття раціональних управлінських рішень з метою ведення ефективного господарювання і запобігання складних ситуацій при здійсненні виробничо-господарської діяльності. Мета вивчення дисципліни "Господарське право" — опанувати систему правових знань з господарського права, спираючись на одержані знань з правознавства, основ цивільного права та інших галузевих і міжгалузевих правових дисциплін.

Студенти мають засвоїти основні принципи й інститути господарського права, особливості правового регулювання відносин, що складаються між уповноваженою і зобов'язальною особами, а також набути навичок роботи з нормативними документами, навчитися розв'язувати конкретні правові ситуації, що виникають у господарській діяльності.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів відповідно до освітньої професійної програми таких *компетентностей*:

ЗК-9. Здатність діяти на основі етичних міркувань, соціально відповідально і свідомо.

ФК-11. Розуміти принципи права та використовувати їх у професійній діяльності.

3. Програмні результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів *програмних результатів навчання*:

ПРН-10. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН-13. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

Після опанування основних положень дисципліни «Господарське право» *студенти повинні демонструвати знання*:

- теоретичних аспектів предмету «Господарське право»;
- основні положення господарського зобов'язального права;
- особливості окремих видів господарських договірних зобов'язань;
- основні положення господарського права;
- знання системи господарського права та законодавства України у сфері господарського права;
- практику застосування чинного законодавства;
- практику тлумачення законодавства у сфері господарських правовідносин;
- здатність до тлумачення і узагальнення правової інформації;
- навички застосування теоретичних знань у практичній діяльності;
- високий рівень дотримання законодавства у діяльності учасників господарських правовідносин;

- вживання необхідних заходів до відновлення порушених прав суб'єктів господарського права;
- систематичне підвищення кваліфікації, вивчення законодавства і практики його застосування;
- ухвалення рішень і вчинення юридичних вчинків у повній відповідності до законодавства;
- юридично правильну кваліфікацію фактів і обставин, розробку документів, що мають юридичний зміст;
- здійснення правової експертизи документів; надання кваліфікованих юридичних консультацій.

До практичних *вмінь* та *навичок* входять:

- здатність до тлумачення і узагальнення правової інформації;
- навички застосування теоретичних знань у практичній діяльності;
- застосування норм господарського права у практичній діяльності;
- розвиток високого рівня культури правового мислення;
- здатність до сприйняття, узагальнення і аналізу правової інформації.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

ТЕМА 1. Господарське право та господарські правовідносини

Предмет і метод господарського права, його основні категорії і інститути. Зміст предмета господарського права. Функції господарського права. Основні принципи господарювання. Обмеження впливу державних органів на здійснення підприємницької діяльності. Співвідношення понять комерційного, господарського, підприємницького права.

Поняття та основні ознаки нормативного акта господарського законодавства. Джерела господарського права. Форма господарського законодавства. Структура системи господарського законодавства. Господарський кодекс України. Структурні підрозділи (інститути) системи господарського законодавства. Закони, що визначають правове становище окремих видів підприємств усіх галузей економіки.

Передумови функціонування господарських правовідносин. Суб'єкти господарських відносин. Організаційні та майнові елементи господарських правовідносин. Класифікація господарських правовідносин.

Література: 1; 9-22; 35-37.

ТЕМА 2. Поняття підприємницької діяльності

Визначення поняття підприємництва. Право на підприємницьку діяльність. Наукове визначення поняття "підприємництво". Поняття "бізнес". Ознаки підприємництва. Ініціативність і самостійність підприємницької діяльності. Свобода підприємницької діяльності. Обмеження у здійсненні підприємницької діяльності. Принципи підприємницької діяльності.

Література: 1; 9-22; 35-37.

ТЕМА 3. Суб'єкти господарського права

Поняття суб'єктів господарського права. Організації як суб'єкти господарського права. Ознаки правосуб'єктності, закріплені господарським законодавством. Класифікація суб'єктів господарського права за видами. Уповноважені державні органи спеціальної компетенції. Держава як суб'єкт господарювання. Юридичні особи: поняття, ознаки та види. Поняття підприємця - фізичної особи. Підприємницька діяльність без створення юридичної особи. Правове становище підприємців. Класифікація загальних прав суб'єктів господарського права. Засновницькі права. Права в галузі управління. Майнові права. Спеціальні права суб'єктів господарського права. Обов'язки підприємств. Порядок створення суб'єктів господарювання. Реєстрація суб'єктів господарювання. Припинення діяльності суб'єктів господарювання.

Література: 1; 9-22; 35-37.

Тема 4. Державне регулювання підприємницької діяльності

Держава і підприємництво. Органи, які уповноважені здійснювати публічне регулювання підприємницької діяльності та їх класифікація. Принципи державного регулювання підприємництва. Встановлення державою монополії на визначені

види підприємницької діяльності. Державні програми і концепції регулювання економіки. Стимулювання розвитку підприємництва. Державна підтримка та стимулювання розвитку підприємництва.

Література: 1; 9-22; 35-37.

ТЕМА 5. Організаційно-правові форми суб'єктів господарської діяльності

Поняття організаційно-правової форми суб'єкта підприємницької діяльності. Господарські товариства. Права та обов'язки засновників (учасників) господарських товариств. Акціонерне товариство. Товариство з обмеженою відповідальністю. Товариство з додатковою відповідальністю. Повне товариство. Командитне товариство. Правовий статус об'єднань суб'єктів підприємництва. Інші організаційно-правові форми суб'єктів підприємництва. Створення та діяльність дочірніх підприємств, представництв та філій. Поняття, характерні ознаки та види підприємств згідно із законодавством України. Філіали та представництва підприємств. Особливості правового становища державних і казенних підприємств. Об'єднання підприємств, їх правовий статус. Поняття, види, організаційно-правові форми.

Література: 1; 9-22; 35-37.

ТЕМА 6. Ліцензування і патентування підприємницької діяльності.

Поняття і види ліцензії. Процедура ліцензування. Поняття і значення патенту в підприємстві. Порядок одержання патенту.

Література: 1; 9-22; 35-37.

ТЕМА 7. Правове регулювання цін та ціноутворення.

Політика ціноутворення в умовах ринкової економіки. Поняття та функції ціни. Види цін та порядок їх встановлення. Правові засоби контролю за цінами. Індикативні ціни. Відповідальність за порушення порядку встановлення цін. Відповідальність у сфері ціноутворення. Органи, які контролюють контроль з додержанням цін.

Література: 1; 9-22; 35-37.

ТЕМА 8. Договори у сфері господарювання

Доктринальна класифікація господарських договорів. Нормативна класифікація господарських договорів. Класифікація господарських договорів за критеріями. Види господарських договорів. Класифікація господарських договорів за способом виникнення. Формальні та реальні договори. Консенсуальні договори. Договори за способом оферти і визначення змісту. Класифікація договорів за регулятивними функціями. Нормативна класифікація господарських договорів. Поняття функції господарського договору. Загальні та специфічні функції господарського договору. Форми господарського договору. Загальний порядок укладання господарських договорів, їх зміни та розірвання. Способи укладання господарського договору. Особливість господарських договорів. Досудове врегулювання розбіжностей, то виникають між суб'єктами господарювання. Специфіка укладання господарських договорів окремих видів.

Література: 1; 9-22; 35-37.

ТЕМА 9. Відповідальність у Господарському праві

Поняття відповідальності у господарському праві. Поняття та види господарських порушень. Ознаки та зміст господарсько-правової відповідальності. Поняття господарсько-правової санкції. Визначення функції господарсько-правової відповідальності. Види функцій. Зміст стимулюючої функції. Штрафна функція: поняття і зміст. Функція попередження правопорушень. Інформаційна (сигналізаційна) функція: мета і зміст.

Види господарсько-правової відповідальності. Майнові санкції. Штрафні санкції: їх функції та зміст. Види штрафних економічних санкцій. Неустойка як різновид штрафної економічної санкції. Пеня як штрафна економічна санкція. Оперативно-господарські санкції: поняття та види. Конфіскація: поняття і юридичні підстави застосування. Господарсько-адміністративний штраф: поняття та випадки застосування. Планово-госпрозрахункові санкції як заходи економічного впливу. Господарсько-організаційні санкції як заходи організаційного впливу (обмеження) па суб'єкта господарювання.

Нормативні підстави відповідальності. Господарська правосуб'єктність правопорушника і потерпілого. Юридико-фактична підстава відповідальності: поняття й складові елементи. Поняття вини у господарській та юрисдикційній практиці.

Література: 1; 9-22; 35-37.

Змістовий модуль 2

ТЕМА 10. Правове регулювання аудиторської діяльності

Поняття аудиторської діяльності. Зміст аудиторської діяльності. Поняття перевірки та ревізії Аудит і аудитор. Законодавство про аудит. Організаційне забезпечення аудиту. Методичне забезпечення аудиту.

Форми та зміст аудиторських послуг. Аудиторська перевірка. Бухгалтерська звітність. Види аудиту.

Суб'єкти аудиторської діяльності. Правове становище аудитора. Аудиторська фірма. Реєстр суб'єктів аудиторської діяльності. Правові засади сертифікації аудиторів. Аудиторська палата України. Сертифікат Аудитора. Правове регулювання ліцензування аудиторської діяльності. Правовий статус спілки аудиторів України.

Література: 1; 9-22; 35-37.

ТЕМА 11. Правове регулювання біржової діяльності в Україні

Поняття та класифікація бірж. Фондова біржа. Товарна біржа. Валютна біржа. Біржа праці. Правовий статус біржі. Види біржових угод. Особливості укладення угод на біржі. Правила біржової торгівлі.

Література: 1; 9-22; 35-37.

ТЕМА 12. Правове регулювання банкрутства

Поняття та суб'єкти банкрутства. Нормативне регулювання банкрутства. Поняття неплатоспроможності суб'єкта підприємницької діяльності. Особливості Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його

банкрутом". Юридичні та фізичні особи як суб'єкти банкрутства. Боржник: його права, характеристика. Правове становище банкрута. Кредитори у відносинах банкрутства.

Підстави для застосування банкрутства. Економічний фактор як підстава застосування банкрутства. Склад грошових зобов'язань. Підстави для порушення справи про банкрутство. Обставини, за яких боржник зобов'язаний звернутися до господарського суду із заявою про порушення справи про банкрутство.

Проведення у справах про банкрутство. Господарський суд — орган правосуддя у господарських відносинах. Підвідомчість справ господарським судам. Стадії провадження у справах про банкрутство. Процесуальний порядок провадження на окремих стадіях у справах про банкрутство. Компетенція зборів кредиторів. Правові наслідки винесення ухвали про санацію. Правовий статус керуючого санацією. Зміст плану санації. Ухвала і випадки відхилення плану санації. Умови, за яких господарський суд припиняє провадження у справі про банкрутство.

Ліквідаційна процедура. Підстави для прийняття постанови про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури. Строки ліквідаційної процедури. Наслідки визнання боржника банкрутом. Повноваження ліквідатора. Склад ліквідаційної комісії. Інвентаризація й оцінка майна банкрута. Черговість задоволення вимог кредиторів. Правові наслідки розрахунків з кредиторами.

Мирова угода. Поняття мирової угоди. Укладання мирової угоди. Наслідки затвердження мирової угоди. Підстави питання мирової угода недійсного. Наслідки визнання мирової угоди недійсною. Підстави для розірвання мирової угоди.

Література: 1; 9-22; 35-37.

ТЕМА 13. Правове регулювання відносин власності в економіці України

Поняття та форми власності в економіці України. Право власності. Право державної власності. Право колективної власності. Право приватної власності. Правовий режим майна державних підприємств. Особливості правового режиму майна державних бюджетних установ.

Література: 1; 9-22; 35-37.

ТЕМА 14. Правові засади захисту економічної конкуренції в Україні

Законодавство про захист економічної конкуренції. Види порушень законодавства про економічну конкуренцію. Закон України "Про захист економічної конкуренції". Антиконтурентні узгоджені дії. Зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку. Поняття недобросовісної конкуренції.

Правове становище Антимонопольного комітету. Контроль за концентрацією суб'єктів господарювання. Відповідальність за порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Література: 1; 9-22; 35-37.

ТЕМА 15. Правове регулювання оренди державного та комунального майна

Поняття договору оренди. Об'єкти оренди. Загальне поняття оренди. Закон України "Про оренду державного та комунального майна".

Сторони в договорі оренди. Орендодавці в договорі оренди. Орендарі в договорі оренди. Порядок укладення та умови договору оренди. Припинення договору оренди.

Література: 1; 9-22; 35-37.

ТЕМА 16. Правові засади приватизації

Поняття та головні цілі приватизації. Законодавство про приватизацію. Закон України "Про приватизацію державного майна". Закону України "Про приватизацію майна державних підприємств". Закон України "Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)". Об'єкти приватизації. Суб'єкти приватизації.

Література: 1; 9-22; 35-37.

ТЕМА 17. Правове регулювання діяльності транспорту

Види транспорту в Україні. Єдина транспортна система України. Законодавство про транспорт. Правове становище транспортних організацій. Міністерство транспорту України. Транспортні господарські договори. Перевезення вантажів залізничним транспортом. Договір про перевезення вантажу автомобільним транспортом загального користування. Умови морського перевезення вантажів. Договір фрахтування судна.

Література: 1; 9-22; 35-37.

ТЕМА 18 Правове регулювання банківської діяльності

Поняття, види та правове становище банків. Банківські операції та їх види. Банківська система України. Правовий статус Національного банку України. Банки в Україні. Комерційні банки. Операції які здійснюють комерційні банки. Поняття та види кредиту. Кредитний договір. Порядок відкриття рахунків у банках. Порядок та форми розрахунків у господарському обороті.

Література: 1; 9-22; 35-37.

ТЕМА 19. Правове регулювання страхової діяльності.

Поняття страхової діяльності. Законодавство про страхову діяльність. Страхування. Правове становище учасників страхової діяльності. Представництво страховика. Агентська страхова діяльність. Державний нагляд за страховою діяльністю.

Література: 1; 9-22; 35-37.

ТЕМА 20. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Зовнішньоекономічна діяльність та її регулювання. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. Коло суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Встановлення режиму здійснення валютних операцій на території України, як одна з форм державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Правовий режим іноземних інвестицій. Особливості режиму іноземних інвестицій в Україні.

Література: 1; 9-22; 35-37.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		л	п	с. р.		л	п	с. р.
Змістовий модуль 1								
ТЕМА 1. Господарське право та господарські правовідносини	4	1	0	3	4	1	0	3
ТЕМА 2. Поняття підприємницької діяльності	5	1	1	3	5	1	1	3
ТЕМА 3. Суб'єкти господарського права	5	1	0	4	5	1	0	4
ТЕМА 4. Державне регулювання підприємницької діяльності	5	1	1	3	5	0	1	4
ТЕМА 5. Організаційно-правові форми суб'єктів господарської діяльності	5	1	0	4	5	1	0	4
ТЕМА 6. Ліцензування і патентування господарської діяльності	5	1	1	3	5	1	0	4
ТЕМА 7. Правове регулювання цін та ціноутворення	5	1	0	4	5	0	1	4
ТЕМА 8. Договори у сфері господарювання	5	2	1	2	5	1	0	4
ТЕМА 9. Відповідальність у Господарському праві	5	1	0	4	5	0	1	4
Разом за змістовим модулем 1	44	10	4	30	44	6	4	34
Змістовий модуль 2								
ТЕМА 10. Правове регулювання аудиторської діяльності	4	1	0	3	4	1	0	3
ТЕМА 11. Правове регулювання біржової діяльності в Україні	5	1	1	3	5	0	0	5
ТЕМА 12. Правове регулювання банкрутства	4	1	1	2	4	0	0	4
ТЕМА 13. Правове регулювання відносин власності в економіці України	4	1	0	3	4	0	1	3
ТЕМА 14. Правові засади захисту економічної конкуренції в Україні	4	1	0	3	4	0	0	4
ТЕМА 15. Правове регулювання оренди державного та комунального майна	4	1	1	2	4	0	1	3
ТЕМА 16. Правові засади приватизації	4	1	0	3	4	1	0	3
ТЕМА 17. Правове регулювання діяльності транспорту	4	0	2	2	4	0	0	4
ТЕМА 18. Правове регулювання банківської діяльності	4	1	0	3	4	0	0	4
ТЕМА 19. Правове регулювання страхової діяльності	5	1	0	4	5	1	0	4
ТЕМА 20. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.	4	1	1	2	4	1	0	3
Разом за змістовим модулем 2	46	10	6	30	46	4	2	40
Усього годин	90	20	10	60	90	10	6	74

6. Теми практичних занять

Змістовий модуль 1

Практичне заняття № 1

Тема 1. Господарське право та господарські правовідносини

1. Предмет регулювання господарського права
2. Методи господарського права
3. Господарські правовідносини, їх ознаки та види
4. Джерела господарського права

Література: 1; 9-22; 35-37.

Практичне заняття № 2

Тема 2. Поняття підприємницької діяльності

1. Визначення поняття підприємництва.
2. Ознаки підприємництва. Ініціативність і самостійність підприємницької діяльності. Свобода підприємницької діяльності. Обмеження у здійсненні підприємницької діяльності. Принципи підприємницької діяльності.

Література: 1; 9-22; 35-37.

Практичне заняття № 3

Тема 3. Суб'єкти господарського права

1. Поняття та види суб'єктів господарювання.
2. Правоздатність і дієздатність суб'єктів господарювання.
3. Порядок створення, реєстрація та припинення діяльності суб'єктів господарювання.
4. Установчі документи суб'єкта господарювання

Література: 1; 9-22; 35-37.

Практичне заняття № 4

Тема 4. Державне регулювання підприємницької діяльності

1. Поняття державного регулювання підприємництва
2. Класифікація, типи та методи державного регулювання господарської діяльності
3. Державна підтримка підприємництва
4. Засоби державного регулювання підприємництва

Література: 1; 9-22; 35-37.

Практичне заняття № 5

Тема 5. Організаційно-правові форми суб'єктів господарської діяльності

1. Поняття організаційно-правової форми суб'єкта підприємницької діяльності.
2. Правовий статус господарських товариств, Права та обов'язки засновників (учасників) господарських товариств.
3. Акціонерне товариство.
4. Товариство з обмеженою відповідальністю.
5. Товариство з додатковою відповідальністю.
6. Повне товариство.
7. Командитне товариство.

8. Поняття філій та представництв.

Література: 1; 9-22; 35-37.

Практичне заняття № 6

Тема 6. Ліцензування і патентування підприємницької діяльності.

1. Поняття і види ліцензії.
2. Процедура ліцензування.
3. Поняття і значення патенту в підприємстві.
4. Порядок одержання патенту.

Література: 1; 9-22; 35-37.

Практичне заняття № 7

Тема 7. Правове регулювання цін та ціноутворення.

1. Поняття та функції ціни. Політика ціноутворення.
2. Види цін та порядок їх встановлення.
3. Правові засоби контролю за цінами. Індикативні ціни.
4. Відповідальність за порушення порядку встановлення цін. Відповідальність у сфері ціноутворення. Органи, які контролюють контроль з додержанням цін

Література: 1; 9-22; 35-37.

Практичне заняття № 8

Тема 8. Договори у сфері господарювання

1. Поняття договору
2. Класифікація і система господарських договорів за законодавством України
3. Функції господарського договору
4. Форма та порядок укладення, зміна і розірвання договорів

Література: 1; 9-22; 35-37.

Практичне заняття № 9

Тема 9. Відповідальність у Господарському праві

1. Поняття відповідальності в господарському праві
2. Функції відповідальності
3. Види відповідальності
4. Підстави відповідальності

Література: 1; 9-22; 35-37.

Змістовий модуль 2.

Практичне заняття № 10

Тема 10. Правове регулювання аудиторської діяльності

1. Поняття та зміст аудиторської діяльності.
2. Форми та зміст аудиторських послуг.
3. Види аудиту.
4. Суб'єкти аудиторської діяльності.

Література: 1; 9-22; 35-37.

Практичне заняття № 11

Тема 11. Правове регулювання біржової діяльності в Україні

1. Поняття та класифікація бірж.
2. Фондова біржа.
3. Товарна біржа.
4. Валютна біржа.
5. Біржа праці.
6. Функції біржі.
7. Види біржових угод.
8. Правила біржової торгівлі.

Література: 1; 9-22; 35-37.

Практичне заняття № 12

Тема 12. Правове регулювання банкрутства

1. Поняття банкрутства.
2. Суб'єкти у відносинах банкрутства.
3. Підстави для застосування банкрутства
4. Проведення у справах про банкрутство
5. Ліквідаційна процедура
6. Мирова угода

Література: 1; 9-22; 35-37.

Практичне заняття № 13

Тема 13. Правове регулювання відносин власності в економіці України

1. Поняття та форми власності в економіці України.
2. Право власності.
3. Право державної власності. Право колективної власності
4. Право приватної власності
5. Правовий режим майна державних підприємств.
6. Особливості правового режиму майна державних бюджетних установ

Література: 1; 9-22; 35-37.

Практичне заняття № 14

Тема 14. Правові засади захисту економічної конкуренції в Україні

1. Законодавство про захист економічної конкуренції.
2. Види порушень законодавства про економічну конкуренцію
3. Правове становище Антимонопольного комітету
4. Контроль за концентрацією суб'єктів господарювання
5. Відповідальність за порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Література: 1; 9-22; 35-37.

Практичне заняття № 15

Тема 15. Правове регулювання оренди державного та комунального майна

1. Поняття договору оренди.
2. Об'єкти оренди

3. Сторони в договорі оренди
  4. Порядок укладення та умови договору оренди
  5. Припинення договору оренди
- Література: 1; 9-22; 35-37.*

Практичне заняття № 16

Тема 16. Правові засади приватизації

1. Поняття та головні цілі приватизації.
2. Законодавство про приватизацію
3. Об'єкти приватизації
4. Суб'єкти приватизації

Література: 1; 9-22; 35-37.

Практичне заняття № 17

Тема 17. Правове регулювання діяльності транспорту

1. Види транспорту в Україні.
2. Єдина транспортна система України
3. Законодавство про транспорт
4. Правове становище транспортних організацій
5. Транспортні господарські договори

Література: 1; 9-22; 35-37.

Практичне заняття № 18

Тема 18 Правове регулювання банківської діяльності

1. Поняття, види та правове становище банків.
2. Банківські операції та їх види.
3. Правовий статус Національного банку України. Банки в Україні.
4. Комерційні банки.
5. Поняття та види кредиту. Кредитний договір.
6. Порядок відкриття рахунків у банках.
7. Порядок та форми розрахунків у господарському обороті.

Література: 1; 9-22; 35-37.

Практичне заняття № 19

Тема 19. Правове регулювання страхової діяльності.

1. Поняття страхової діяльності.
2. Законодавство про страхову діяльність
3. Правове становище учасників страхової діяльності
4. Державний нагляд за страховою діяльністю

Література: 1; 9-22; 35-37.

Практичне заняття № 20

Тема 20. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

1. Зовнішньоекономічна діяльність та її регулювання
2. Правовий режим іноземних інвестицій

Література: 1; 9-22; 35-37.

7. Завдання для самостійної роботи

Назва теми	Зміст завдання	Форми контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1				
ТЕМА 1. Господарське право та господарські правовідносини	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника	<i>1; 9-22; 35-37</i>	3
ТЕМА 2. Поняття підприємницької діяльності	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, розв'язання кейсів	<i>1; 9-22; 35-37</i>	3
ТЕМА 3. Суб'єкти господарського права	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, підготовка опрацьованих матеріалів, щодо нормативно-законодавчої бази	<i>1; 9-22; 35-37</i>	3
ТЕМА 4. Державне регулювання підприємницької діяльності	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Підготовка мультимедійних презентацій.	<i>1; 9-22; 35-37</i>	3
ТЕМА 5. Організаційно-правові форми суб'єктів господарської діяльності	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, розв'язання кейсів	<i>1; 9-22; 35-37</i>	3
ТЕМА 6. Ліцензування і патентування господарської діяльності	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника	<i>1; 9-22; 35-37</i>	3
ТЕМА 7. Правове регулювання цін та ціноутворення	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, розв'язання кейсів	<i>1; 9-22; 35-37</i>	3
ТЕМА 8. Договори у сфері господарювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, підготовка опрацьованих матеріалів, щодо нормативно-законодавчої бази	<i>1; 9-22; 35-37</i>	3
ТЕМА 9. Відповідальність у Господарському праві	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Підготовка мультимедійних презентацій.	<i>1; 9-22; 35-37</i>	3
Змістовий модуль 2				
ТЕМА 10. Правове регулювання аудиторської діяльності	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, підготовка мультимедійних презентацій	<i>1; 9-22; 35-37</i>	3
ТЕМА 11. Правове регулювання біржової діяльності в Україні	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, розв'язання кейсів, тестові завдання	<i>1; 9-22; 35-37</i>	3
ТЕМА 12. Правове регулювання банкрутства	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного	Експрес опитування, розв'язання задач	<i>1; 9-22; 35-37</i>	3

	заняття, огляд теоретичного матеріалу			
ТЕМА 13. Правове регулювання відносин власності в економіці України	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, розв'язання задач	1; 9-22; 35-37	3
ТЕМА 14. Правові засади захисту економічної конкуренції в Україні	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника	1; 9-22; 35-37	3
ТЕМА 15. Правове регулювання оренди державного та комунального майна	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, розв'язання кейсів	1; 9-22; 35-37	3
ТЕМА 16. Правові засади приватизації	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, підготовка опрацьованих матеріалів, щодо нормативно-законодавчої бази	1; 9-22; 35-37	3
ТЕМА 17. Правове регулювання діяльності транспорту	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Підготовка мультимедійних презентацій.	1; 9-22; 35-37	3
ТЕМА 18. Правове регулювання банківської діяльності	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, розв'язання кейсів	1; 9-22; 35-37	3
ТЕМА 19. Правове регулювання страхової діяльності	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, підготовка мультимедійних презентацій, есе, підготовка доповіді.	1; 9-22; 35-37	3
ТЕМА 20. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, підготовка мультимедійних презентацій, есе, підготовка доповіді.	1; 9-22; 35-37	3

8. Індивідуальні завдання Підготовка рефератів

Однією з форм індивідуальних завдань є навчальний та науковий реферат (доповідей). Реферат повинен бути оформлений в рукописному або друкованому вигляді. Реферат має складатися з наступних частин: план, вступ, основна частина, висновки, використана література (не менше 3-4 джерел). Обсяг роботи 10-15 сторінок. Вимоги до оформлення: формат паперу – А4, орієнтація сторінки – книжкова, ліве поле – 2,5 см, праве, верхнє та нижнє поля – 1,5 см (шрифт – Times New Roman, розмір – 14 пунктів, міжрядковий інтервал – одинарний, інтервал шрифту – звичайний, відступ абзацу – 1 см).

1. Господарське право та господарські правовідносини
2. Поняття підприємницької діяльності
3. Суб'єкти господарського права
4. Державне регулювання підприємницької діяльності
5. Організаційно-правові форми суб'єктів господарської діяльності

6. Ліцензування і патентування господарської діяльності
7. Правове регулювання цін та ціноутворення
8. Договори у сфері господарювання
9. Відповідальність у Господарському праві
10. Правове регулювання аудиторської діяльності
11. Правове регулювання біржової діяльності в Україні
12. Правове регулювання банкрутства
13. Правове регулювання відносин власності в економіці України
14. Правові засади захисту економічної конкуренції в Україні
15. Правове регулювання оренди державного та комунального майна
16. Правові засади приватизації
17. Правове регулювання діяльності транспорту
18. Правове регулювання банківської діяльності
19. Правове регулювання страхової діяльності
20. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

9. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Господарське право» застосовуються такі методи навчання:

- лекції, в тому числі й проблемні з попередньою роздачею лекційних матеріалів студентам;
- практичні заняття;
- самостійне опрацювання законів, законів та підзаконних нормативно-правових актів;
- вирішення практичних ситуацій;
- розв'язування тестів.

10. Методи контролю

При вивченні здобувачами вищої освіти навчальної дисципліни «Господарське право» застосовуються такі методи контролю:

- поточне (усне) опитування, дискусійне обговорення проблем на практичних заняттях;
- складання опорного конспекту теми;
- побудова структурно-логічної схеми теми, окремого питання;
- контроль самостійної роботи;
- тестування;
- підсумковий контроль (залік).

11. Розподіл балів, які отримують студенти (залік)

Поточне тестування та самостійна робота																				Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль №1										Змістовий модуль № 2											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20		
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	40	100

12. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	відмінно	зараховано
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	добре	
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві	задовільно	
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабе їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	незадовільно з можливістю повторного складання	
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	
35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій.
2. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни.
3. Нормативні документи МОН України.
4. Мультимедійні матеріали.
5. Практикум з господарського права.

14. Рекомендована література

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради. – 1996. №30. С. - 48
2. Концепція переходу Української РСР до ринкової економіки // Відомості Верховної Ради України - 1990. - №48. С.- 632.
3. Цивільний Кодекс України 16.01. 2003 року // Відомості Верховної Ради України від 18.12. 2016 року.
4. Господарський кодекс України від 16.01. 2003 року. // Відомості Верховної Ради України
5. Цивільно Процесуальний Кодекс України // Відомості Верховної Ради України: кодекс від 18.03.2004 року, редакція від 01. 04. 2016 року
6. Земельний кодекс України: прийнятий Верховною Радою України від 25.10. 2001 р. № 132//94-ВР// Відом. Верховної Ради України. – 2002. - №3-4.
7. Митний кодекс України від 13. 03. 2012 р. [Електронний ресурс.] Режим доступу: <http://zakon3/rada.gov.ua/ms/>
8. Закон УРСР «Про економічну самостійність України від 3 серпня 1990 року // Відомості Верховної. – 1990.
9. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 // Відомості Верховної Ради. – 1996 . – №18. – С. -78. (Із змінами та доповненнями)
10. Закон України «Про господарські товариства» від 19 вересня 1991 року // Відомості Верховної Ради. – 1991. – М. 49. – С. – 682. (Із змінами та доповненнями).
11. Закон України «Про селянське(фермерське) господарство» від 20 грудня 1991 року М 2009-ХН, Відомості Верховної Ради . – 1992. №14 – С. – 186 (Із змінами та доповненнями).
12. Закон СРСР « Про кооперацію в СРСР» // Відомості Верховної Ради СРСР. – 1998 р. - № 22. – С. – 355.
13. Закон України «Про сільськогосподарську кооперацію» // Голос України від 13. 08. 1997 року.
14. Закон України «Про режим іноземного інвестування» від 16 квітня 1991 року // Голос України від 25.04.1996 р.
15. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16 квітня 1991 року // Відомості Верховної ради. – 1991. – С. – 377. (Із змінами і доповненнями).
16. Закон України «Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності» від 23 грудня 1998 року // Урядовий кур'єр, 21 січня 1999 року. - №11-12
17. Закон України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» від 22 грудня 1998 року // Урядовий кур'єр, 18 лютого 1999 року. - №31-32.

18. Закон України «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту» від 22 грудня 1998 року // Урядовий кур'єр, 25 лютого 1999 року. №36 – 37.
19. Закон України «Про промислово- фінансові групи в Україні» від 21 листопада 1995 року // Голос України, 21 травня 1996 року.
20. Закон України «Про цінні папери і фондову біржу» від 18 червня 1991 року // Відомості Верховної Ради. –1991. - №38. – С. – 508. (Із змінами і доповненнями).
21. Закон України «Про Підприємництво і менеджмент : навч. посіб. / О. Є. Кузьмін та ін. Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Растр-7, 2017. 194 с.
22. Закон України «Про приватизацію державного майна» від 19 лютого 1997 року // Голос України, 20. 03. 1997р.– №49. (Із змінами і доповненнями).
23. Указ президента «Про усунення обмежень, що стримують розвиток підприємницької діяльності» від 3 лютого 1998 року // Урядовий кур'єр, 07. 02. 1993 р. - № 25-26.
24. Указ президента «Про холдингові компанії, що створюються в процесі корпоратизації та приватизації» від 11 травня 1994 року // Урядовий кур'єр.19.05.1994 р. (Із змінами і доповненнями, внесеними Указом Президента).
25. Указ президента «Про заходи щодо підвищення ефективності контрольно-ревізійної роботи» від 27 серпня 2000 року // Урядовий кур'єр 20.09.2000 р.
26. Указ Президента України «Про сприяння підготовці управлінських кадрів для сфери підприємництва» від 3 липня 2000 року // Урядовий кур'єр 25. 07. 2000 р.
27. Указ Президента України «Про заходи щодо забезпечення підтримки та дальшого розвитку підприємницької діяльності» від 15 липня 2000 року // Урядовий кур'єр 25. 07. 2000 р.
28. Декрет Кабінету Міністрів України «Про впорядкування діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, створених за участю державних підприємств» від 31 грудня 1992 року // Відомості Верховної Ради. – 1993. – №11. –С. – 94.
29. Декрет Кабінету Міністрів України « Про порядок використання прибутку державних підприємств, установ і організацій» від 10 травня 1993 року // Відомості Верховної Ради. – 1993. – №27 – С. – 290.
30. Декрет Кабінету Міністрів України « Про управління майном, що є у загальнодержавній власності» від 15 грудня 1992 року // Відомості Верховної Ради – 1993. - №7. – С. – 52.
31. Декрет Кабінету Міністрів України « Про податок на промисел» від 17 березня 1993 року // Відомості Верховної Ради. – 1993. - №19. – С. 208.
32. Декрет Кабінету Міністрів України « Про довірчі товариства» від 17 березня 1993 року // Відомості Верховної Ради. – 1993. - №19. – С. - 207. (Із змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 14 березня 1995 року №90/95-ВР, Відомості Верховної Ради. – 1995. –И 4.- С. – 93.
33. Постанова Кабінету Міністрів України «Про порядок державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності» від 25 травня 1998 р. №740 // Урядовий кур'єр, 02.06.1998р.
34. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку органів ліцензування» від 14 листопада 2000 р. № 1698 // Урядовий крер 07.12.2000 р.
35. Атаманова Ю.Є. Господарсько-правове забезпечення інноваційної політики держави: Монографія. Харків, Видавництво «ФІНН», 2008. – С. – 424.

36. Беяневич В.Е. Господарський процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар. – К.: Юстиніан, 2008 – С. – 872.
37. Боднар Т.В. Договірні зобов'язання у цивільному праві(загальні положення): навч. посібник. – К.: Юстиніан, 2007 – С. – 280.